

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

від 30 серпня 2024 р.

Львів

№ 63/87-р/к

Справа № 63/7-02-55-2024

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Комунальне підприємство «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради (далі – КП «Нововолинськводоканал» НМР, Підприємство, ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено], юридична адреса: [інформація, доступ до якої обмежено]) у період з 01.01.2022 року по 31.07.2024 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах міста Нововолинськ та населених пунктів приєднаних до Нововолинської територіальної громади (сел. Благодатне, с. Грибовиця, с. Гряди, с. Кропивщина, с. Низкиничі, с. Тишковичі, с. Хренів) Волинської області, де розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, які знаходяться у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства із часткою 100%.

КП «Нововолинськводоканал» НМР включило у технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимоги щодо встановлення лічильника обліку води «Мокрохідний» метрологічного класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів та побудови міні КНС з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном, які не передбачені чинним законодавством.

За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, споживачі не мали змоги звернутися до іншого суб'єкта господарювання з метою отримання вказаних послуг.

За результатами розгляду справи № 63/7-02-55-2024 адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України визнала дії КП «Нововолинськводоканал» НМР (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено], юридична адреса: [інформація, доступ до якої обмежено]), які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умови обов'язку Замовника (споживача) здійснити встановлення лічильника обліку води «Мокрохідний» з визначеним класом

точності «С» та побудови міні каналізаційної насосної станції з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На КП «Нововолинськводоканал» НМР накладено штраф у розмірі 24 500, 00 (двадцять чотири тисячі п'ятсот) гривень.

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення, розглянувши матеріали справи № 63/7-02-55-2024 про порушення КП «Нововолинськводоканал» НМР законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання відділу досліджень і розслідувань в Волинській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України. від 19.08.2024 р. № 63-03/195-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 30.05.2024 №63/59-рп/к розпочато розгляд справи №63/7-02-55-2024 у зв'язку із наявністю в діях комунального підприємства «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради, які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умов, які не передбачені чинним законодавством України, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (2) Листом від 31.05.2024 №63-02/1557е повідомлено комунальне підприємство «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради про початок розгляду справи №63/7-02-55-2024 за виявленими ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції та направлено копію розпорядження від 30.05.2024 №63/59-рп/к.
- (3) Копію подання від 19.08.2024 № 63-03/195-П з попередніми висновками у справі № 63/7-02-55-2024 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції надіслано КП «Нововолинськводоканал» НМР листом від 19.08.2024 № 63-02/2710е.

- (4) На подання від 19.08.2024 № 63-03/195-П з попередніми висновками у справі № 63/7-02-55-2024, КП «Нововолинськводоканал» НМР заперечень або спростувань не надало.
- (5) В ході розгляду справи Відділенням було надіслано КП «Нововолинськводоканал» НМР вимогу про надання інформації від 27.06.2024 № 63-02/2020е.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (6) Відповідачем у справі є комунальне підприємство «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено], юридична адреса: [інформація, доступ до якої обмежено]).
- (7) Як вбачається із відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності КП «Нововолинськводоканал» НМР за класифікацією видів економічної діяльності є: [інформація, доступ до якої обмежено].
- (8) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Нововолинськводоканал» НМР є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (9) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року №49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за №317/6605 (із змінами) (далі – Методика), з урахуванням особливостей, визначених пунктом 2.2 цієї Методики, Відділенням здійснено дослідження становища КП «Нововолинськводоканал» НМР на ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (10) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (11) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (12) Об'єктом аналізу є КП «Нововолинськводоканал» НМР - суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку централізованого водопостачання та централізованого

водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах мереж, які є у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (13) Конкретним товаром, який надається КП «Нововолинськводоканал» НМР є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (14) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і мають для продавців (постачальників, виробників) покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (16) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товар — будь-який предмет господарського обороту, в т. ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
- (17) Отже, товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «Нововолинськводоканал» НМР є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються підприємством на платній основі.

3.2.1.1. Споживчі характеристики

- (18) Відповідно до пункту 4.2.1. Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (19) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання» споживач питної води - юридична або фізична особа, яка використовує питну воду для забезпечення питних фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб.

- (20) Згідно зі статтею 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» підприємства питного водопостачання мають право видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.
- (21) Відповідно до статті 22 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» приєднання до систем централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих підприємством централізованого водовідведення.
- (22) Відносини, що виникають у процесі приєднання/підключення до водопровідно-каналізаційних мереж регулюються Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008р. № 190, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19.04.2021 №97) (далі – Правила користування).
- (23) Відповідно до термінів, визначених Правилами користування, технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (24) Порядок приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені розділом III Правил користування.
- (25) Пунктами 1, 2 розділу III Правил користування передбачено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов (додаток 2), виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проекту на приєднання. Для забезпечення водопостачанням та водовідведенням будівельних майданчиків (на час будівництва об'єкта) видаються технічні умови на тимчасове підключення та укладаються тимчасові угоди з водопостачання та водовідведення за тимчасовою схемою на період будівництва.
- (26) Відповідно до пункту 9 розділу III Правил користування технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
  - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
  - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
  - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;
  - місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення;

- умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
- графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
- термін дії технічних умов.

- (27) Згідно з пунктом 10 розділу III Правил користування технічні умови є підставою для розроблення проєктно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі – проєктно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання.
- (28) Тобто, після виконання робіт з приєднання (врізки) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та встановлення засобів обліку води укладається договір про надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення.
- (29) Основною споживчою властивістю послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктом господарювання, який надає послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто КП «Нововолинськводоканал» НМР.
- (30) Послуги з видачі технічних умов на приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими характеристиками мають своє функціональне призначення та визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики. При цьому, послуга з видачі технічних умов є частиною технологічного процесу надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є складовою цих послуг.
- (31) Отже, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення розглядаються, як товар, який за споживчими властивостями не має товарів – замінників.

3.2.1.2. Умови споживання

- (32) Умови споживання послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначені пунктами 3-6 розділу III Правил користування. Так, зокрема, для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання / централізованого водовідведення споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення заяву та перелік документів, передбачених пунктом 3 цього розділу.
- (33) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил користування за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.

- (34) Отже, передумовою надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2.1.3. Умови реалізації

- (35) Послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення надаються виконавцями послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на платній основі.
- (36) Для отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач надає виконавцю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перелік документів, визначених пунктом 3 розділу III Правил користування, та документ, що підтверджує оплату послуг (квитанцію, платіжне доручення тощо).
- (37) За результатами розгляду заяви та доданих документів, виконавець послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у визначений Правилами користування строк видає споживачу технічні умови.
- (38) Процедури укладення договору про надання послуг з видачі технічних умов чинними нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, не передбачено.

3.2.1.4. Ціна

- (39) Відповідно до пункту 7 розділу III Правил користування собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (40) Розрахунок вартості послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення здійснюється виконавцем послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, виходячи із собівартості надання послуг та податку на додану вартість.
- (41) Порядок визначення вартості послуг з видачі технічних умов на даний час не врегульовано жодними нормативно-правовими актами, тобто на ці послуги діє вільне ціноутворення.
- (42) Вартість послуг з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення КП «Нововолинськводоканал» НМР наведена у таблиці №1.

Таблиця №1

№ п/п	Категорія споживачів	Вартість підготовки і видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого	Вартість підготовки і видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого

		питного водопостачання або централізованого водовідведення (грн.).		питного водопостачання та централізованого водовідведення (грн.).	
		з 01.05.2021 по 30.06.2022	з 01.07.2022 по 31.07. 2024	з 01.05.2021 по 30.06.2022	з 01.07.2022 по 31.07. 2024
1	для фізичних осіб	347,00	869,53	461,60	1739,06
2	для юридичних осіб	377,60	2419,06	502,20	3099,05

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (43) КП «Нововолинськводоканал» НМР у період з 01.01.2022 року – по 31.07.2024 є єдиним постачальником послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах міста Нововолинська та населених пунктів приєднаних до Нововолинської територіальної громади (сел. Благодатне, с. Грибовиця, с. Гряди, с. Кропивщина, с. Низкиничі, с. Тишковичі, с. Хренів) Волинської області в межах мереж, які знаходяться у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства.
- (44) Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних межах міста Нововолинська та населених пунктів приєднаних до Нововолинської територіальної громади (сел. Благодатне, с. Грибовиця, с. Гряди, с. Кропивщина, с. Низкиничі, с. Тишковичі, с. Хренів) Волинської області є юридичні та фізичні особи, які мають намір приєднати свої об'єкти до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які знаходяться у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства.

3.2 Визначення товарних меж ринку

- (45) Пунктом 1.3 Методики визначено ринок товару (товарний ринок) — сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (46) Відповідно до пункту 5.1 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (47) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- (а) подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;

(б) подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;

(в) наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);

(г) відсутність суттєвої різниці в цінах;

(д) взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

(48) За визначенням термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання»:

- виробництво питної води - забір води з джерел питного водопостачання та/або доведення її якості до вимог на питну воду;

- питна вода - вода, призначена для споживання людиною (водопровідна, фасована, з бюветів, пунктів розливу, шахтних колодязів та каптажів джерел), для використання споживачами для задоволення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових та господарських потреб, а також для виробництва продукції, що потребує її використання, склад якої за органолептичними, мікробіологічними, паразитологічними, хімічними, фізичними та радіаційними показниками відповідає гігієнічним вимогам. Питна вода не вважається харчовим продуктом в системі питного водопостачання та в пунктах відповідності якості питної води;

- водопровідна мережа - система трубопроводів, відповідних споруд та устаткування для розподілу і подачі питної води споживачам;

- система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання;

- технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем водопостачання, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

(49) За визначенням термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод»:

- водовідведення - діяльність із збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою систем водовідведення або інших споруд відведення та/або очищення;

- система централізованого водовідведення - сукупність об'єктів водовідведення для централізованого відведення, збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод, оброблення та утилізації осадів стічних вод населеного пункту;

- технічні умови - комплекс умов до інженерного забезпечення систем водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.

(50) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить, зокрема, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.

(51) Видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є невід'ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (52) Послуга з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є товаром.
- (53) Послуга з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення не має товарів-замінників, відсутні інші товари, які можуть бути подібними до товару, що є об'єктом дослідження та які б могли замінити послугу з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (54) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та не мають товарів – замінників.

3.3 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (55) Відповідно до пункту 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (56) Відповідно до пункту 1.3. Методики територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої споживач може задовольнити свій попит на певний товар, і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (57) Внаслідок технологічних особливостей процесу надання вказаних послуг, споживачі не можуть за звичайних умов легко перейти до споживання аналогічних послуг іншого суб'єкта господарювання, що можливо, здійснює діяльність на території відповідного населеного пункту, оскільки кожен із таких суб'єктів здійснює діяльність *у межах саме тих мереж, які йому належать на праві власності, користуванні (оренді, обслуговуванні)*. Прокладення ж інших водопровідно-каналізаційних мереж – поряд з існуючими, є економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових ресурсів.
- (58) Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення затверджені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 №307 (далі — Ліцензійні умови).
- (59) Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов:
- місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних

мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);

- місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).

- (60) Постановою Національної комісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) від [інформація, доступ до якої обмежено] №[інформація, доступ до якої обмежено] «Про переоформлення ліцензії на централізоване водопостачання та водовідведення, виданої підприємству «Нововолинськводоканал» ЖКО НМР переоформлено ліцензію [інформація, доступ до якої обмежено] на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, видану комунальному підприємству «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради (код ЄДРПОУ [інформація, доступ до якої обмежено], [інформація, доступ до якої обмежено]) на безстрокову.
- (61) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю надання послуг з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (62) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.
- (63) Отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.
- (64) Отже, враховуючи вищенаведене, територіальними межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територіальні (географічні) межі міста Нововолинська та населених пунктів приєднаних до Нововолинської територіальної громади (сел. Благодатне, с. Грибовиця, с. Гряди, с. Кропивщина, с. Низкиничі, с. Тишковичі, с. Хренів) Волинської області в межах мереж, що належать на праві власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства.

3.4 Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (65) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (66) Ринок, на якому протягом певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (67) Відповідно до наявної у Відділенні інформації, існуюча структура ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за період з 01.01.2022 по 31.07.2024 року була сталою, що підтверджується, зокрема, кількістю виданих Підприємством технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення протягом зазначеного періоду часу, а саме: у 2022 році було видано [інформація, доступ до якої обмежено] технічних умов; у 2023 - [інформація, доступ до якої обмежено] технічних умов; у I півріччі 2024 року було видано [інформація, доступ до якої обмежено] технічних умов.
- (68) З урахуванням наведеного, часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначено період з 01.01.2022 року по 31.07.2024 року.

3.5 Визначення потенційних конкурентів

- (69) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (70) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (71) Суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів, якого реалізація вироблених товарів, або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (72) Отже, внаслідок технологічних особливостей централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також з огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) водопровідно-каналізаційних мереж,

конкуренція на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення - відсутня, тому потенційні конкуренти у Підприємства відсутні.

3.6 Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (73) Відповідно до пункту 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (74) Бар'єрами вступу на досліджуваний ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.
- (75) Бар'єрами для вступу на даний ринок потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (76) Частиною другою статті 7 Закону України «Про природні монополії» передбачено, що в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках (ліцензійних умовах) визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (77) Основними бар'єрами вступу на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності (користуванні, обслуговуванні) водопровідно-каналізаційних мереж та необхідності отримання ліцензії на провадження діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (78) З урахуванням викладеного, КП «Нововолинськводоканал» НМР в територіальних межах мереж, які йому належать на праві власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) не має конкурентів на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а відтак споживачі даних послуг не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (79) КП «Нововолинськводоканал» НМР надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживачам міста Нововолинська та населених пунктів приєднаних до Нововолинської територіальної громади (сел. Благодатне, с. Грибовиця, с. Гряди, с. Кропивщина, с. Низкиничі, с. Тишковичі, с. Хренів) Волинської області на підставі ліцензії, виданої НКРЕКП.
- (80) Відтак, у споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у місті Нововолинськ та населених пунктах приєднаних до Нововолинської територіальної громади (сел. Благодатне, с. Грибовиця, с. Гряди, с. Кропивщина, с. Низкиничі, с. Тишковичі, с. Хренів) Волинської області, де розташовані мережі Підприємства, які знаходяться у його власності, користуванні (оренді, обслуговуванні), альтернатива відсутня.
- (81) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- (а) на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
  - (б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (82) Таким чином, підсумовуючи викладене, відповідно до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики, за результатами проведеного дослідження у період діяльності з 01.01.2022 року по 31.07.2024 року встановлено, що КП «Нововолинськводоканал» НМР на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах міста Нововолинськ та населених пунктів приєднаних до Нововолинської територіальної громади (сел. Благодатне, с. Грибовиця, с. Гряди, с. Кропивщина, с. Низкиничі, с. Тишковичі, с. Хренів) Волинської області, де розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, які знаходяться у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства, займало монопольне (домінуюче) становище із часткою 100 %, оскільки Підприємство на вказаному ринку не має жодного конкурента.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (83) Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» у редакції до 07.08.2023 визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи питного водопостачання, спрямовані на гарантоване забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.
- (84) Закон України «Про водовідведення та очищення стічних вод», який набрав чинності 07.08.2023 визначає правові, економічні та організаційні засади функціонування системи водовідведення, спрямовані на створення сприятливих умов життєдіяльності

людини та захист навколишнього природного середовища від негативного впливу стічних вод.

- (85) Правила користування визначають порядок користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України та приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (86) Статтею 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено основні терміни, зокрема, затвердження типу засобу вимірювальної техніки – рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип засобу вимірювальної техніки відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу, тип засобу вимірювальної техніки – сукупність засобів вимірювальної техніки того самого призначення, які мають один і той самий принцип дії, подібну конструкцію та виготовлені за тією самою технічною документацією.
- (87) Технічний регламент засобів вимірювальної техніки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016р. №163, який встановлює вимоги до засобів вимірювальної техніки та розроблений на основі Директиви 2014/32/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 лютого 2014 р. про гармонізацію законодавства держав-членів стосовно надання на ринку вимірювальних приладів.
- (88) Технічний регламент законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 №94 та встановлює вимоги, яким повинні відповідати засоби вимірювальної техніки, які призначені для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології (далі - засоби вимірювальної техніки), коли вони надаються на ринку та/або вводяться в експлуатацію для виконання завдань, пов'язаних з вимірюваннями.
- (89) Порядок ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016 №1161, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.08.2016р. за №1081/29211 визначає механізм формування та ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.
- (90) Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядок визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 01.12.2017 №316 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 15.01.2018р. за №56/31508 поширюються на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність з централізованого водовідведення (відведення та/або очищення стічних вод), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб - підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які використовують воду (у тому числі питну) для виробництва товарів та надання послуг та скидають стічні води до систем централізованого водовідведення або безпосередньо у очисні споруди системи централізованого водовідведення виконавця.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ

- (91) На виконання доручення Голови Відділення від 06.03.2024 №63-03/28вд проведено дослідження щодо дотримання КП «Нововолинськводоканал» НМР вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, Відділенням було надіслано Підприємству вимогу про надання інформації від 14.03.2024 № 63-02/866.
- (92) За результатами аналізу матеріалів (лист від 19.03.2024р, б/н (вх. №63-01/688 від 19.03.2024), Відділенням виявлено в діях КП «Нововолинськводоканал» НМР порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення з огляду на наступне.
- (93) КП «Нововолинськводоканал» НМР надало копії технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення та повідомило Відділення про наступне: «Для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення КП «Нововолинськводоканал» НМР у 2022-2024 роках необхідні наступні документи (згідно правил користування системами централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом №190 від 27.06.2008):
- заява;
  - ситуаційний план земельної ділянки - в масштабі 1:500;
  - опитувальний лист;
  - копія підтверджуючих документів на право власності чи користування земельною ділянкою».
- (94) Відділенням проведено аналіз вимог (умов), встановлених КП «Нововолинськводоканал» НМР у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які наведено у таблиці № 2

Таблиця № 2

№ п/п	Реквізити технічних умов	Умови встановлені КП «Нововолинськводоканал» у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення
Умови водопостачання		
1	від 11.07.2022 №24	У пункті 7 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликками та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
2	від 13.12.2022 №36	У пункті 7 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликками та імпульсним датчиком для дистанційного зняття

		показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
3	від 16.12.2022 №37	У пункті 7 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликами та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
4	від 16.12.2022 №38	У пункті 7 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликами та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
5	від 04.04.2023 №12	У пункті 7 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликами та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
6	від 06.09.2023 №26	У пункті 7 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води з захищеними роликами та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
7	від 23.10.2023 №29	У пункті 7 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликами та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
8	від 28.10.2023 №5	У пункті 7 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликами та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
9	від 13.02.2024 №1	У пункті 7 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликами та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
10	від 27.02.2024 №3	У пункті 4 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликами та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
11	від 27.02.2024	У пункті 6 розділу «Умови водопостачання»: «На

	№4	водопровідному вводи комерційний облік обладнати лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликками та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С» з накладкою для передачі даних в комплекті».
Умови водовідведення		
12	від 09.02.2023 №5	У пункті 2 розділу «Умови водовідведення»: «Побудувати міні КНС з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном».
13	від 23.10.2023 №29	У пункті 2 розділу «Умови водовідведення»: «Побудувати міні КНС з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном».

- (95) Наведений аналіз технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення свідчить, що використовуючи свою монопольну владу на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення КП «Нововолинськводоканал» НМР встановлює Замовникам (споживачам) обов'язкову умову щодо встановлення лічильника обліку води «Мокрохідний» метрологічного класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, що не передбачено законодавством.
- (96) Постановами Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 163 «Про затвердження Технічного регламенту засобів вимірювальної техніки» та від 13.01.2016 № 94 «Про затвердження Технічного регламенту законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки» затверджено Технічний регламент засобів вимірювальної техніки та Технічний регламент законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, у яких відсутні норми, що при приєднанні до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення для споживачів встановлюються конкретні марки лічильників обліку води та визначення лічильника з класом точності «С».
- (97) Статтею 41 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» у редакції до 07.08.2023 зазначається, що облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, що відповідають вимогам технічних регламентів.
- (98) Відповідно до статті 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність», якою передбачено, що у сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації.
- (99) Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому Закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (100) Для обліку обсягу споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачами можуть встановлюватися будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки. Відповідно до пункту 3 розділу I Порядку ведення Реєстру затверджених типів

засобів вимірювальної техніки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016р. №1161, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.08.2016р. за №1081/29211, формування та ведення Реєстру забезпечуються ДП «Укрметртестстандарт» шляхом унесення відомостей про затверджені типи засобів вимірювальної техніки та доповнень до них, тобто, споживач має право самостійно обрати засіб обліку води.

- (101) Визначення класу точності – це узагальнена характеристика засобу вимірювальної техніки, що визначається границями його допустимих основних і додаткових похибок, а також іншими характеристиками, що впливають на його точність, значення яких регламентуються стандартами на окремі види засобів вимірювань. Цей параметр присутній в технічних характеристиках багатьох приладів, які мають еталонні вихідні параметри, будь то електронні або механічні вимірювальні пристрої. Чим вище це значення у приладу, тим більше коштує такий пристрій, це пов'язано зі складністю виробництва таких виробів.
- (102) В одноструменевих лічильниках витрати води підраховуються за допомогою вимірювання числа оборотів крильчатки, яка обертається під напором єдиного потоку води в трубопроводі. Багатоструменеві лічильники мають такий же принцип роботи, як і одноструменеві, але потік води в них, перед тим як потрапити на лопасті крильчатки поділяється на кілька струменів, до переваг даного виду лічильників можна віднести легкість монтажу і демонтажу для проведення обов'язкових перевірок лічильника.
- (103) На даний час розрізняють декілька класів точності водомірів:
- Клас А – для горизонтального монтажу;
  - Клас В для встановлення в вертикальному положенні;
  - Клас С – встановлюється горизонтально, точність вимірювань наближена до класу В.
- (104) Щодо вимог по встановленню вузлів обліку води марки «Мокрохідний» та класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів слід зазначити, що їх вартість значно перевищує вартість водомірів інших метрологічних класів, зокрема «А» чи «В», які занесені до Державного реєстру та використовуються в Україні.
- (105) Відділенням проаналізовано інформацію про рівень цін на лічильники холодної води, яка міститься у відкритому доступі в мережі інтернет станом на липень 2024 року, який наведено у таблиці №3.

Таблиця №3

№ п/п	Виробник/постачальник лічильників холодної води	Вартість відповідно до марки (типу) лічильника		
		Клас «А»	Клас «В»	Клас «С»
1	[інформація, доступ до якої обмежено], інтернет магазин лічильників води	-	Лічильник мокрохід Sensus 420 коштує 1800,00 гривень	Лічильник холодної води Sensus 420 PC (мокрохід) коштує 3980,00 гривень

2	[інформація, доступ до якої обмежено]	Лічильник води Gross ETK-UA Ду15 коштує 729,00 гривень	Лічильник холодної води Gross ETR-C9H)15/110 коштує 648,00 гривень	-
			Лічильник холодної води BAYLAN KK-12 Dn15 коштує 720,00 гривень	Лічильник холодної води BAYLAN KK-12 клас С DN15 коштує по акційній ціні 1623,00 гривень (без знижки 2191,00 гривень).
				Лічильник холодної води BAYLAN Мокрохід одноструменевий акційна ціна 1542,00 гривень (без знижки 2081,00 гривень).
			Лічильник холодної води Apator JS 1,6 Ду 15 Smart коштує 800,00 гривень	Лічильник холодної води Apator JS 1,6 Ду 15 Smart С коштує 1800,00 гривень
3	[інформація, доступ до якої обмежено]	-	-	Лічильник холодної води Zenner VNK-RP-N Ду 15 мокрохідний клас «С» коштує 1855,00 гривень
4	[інформація, доступ до якої обмежено]	-	-	Лічильник холодної води Мокрохід JM ДУ 15 клас С коштує 1600,00 гривень
5	[інформація, доступ до якої обмежено]	-	Лічильник холодної води ECOMESS Picoflux 1/2" клас В коштує	Лічильник холодної води BAYLAN KK-12 Мокрохід клас С коштує 1586,00

			744,00 гривень	гривень
--	--	--	----------------	---------

*Відповідні скрін шоти про вартість лічильників долучені до матеріалів справи.

- (106) Отже, вартість лічильника холодної води виробництва «BAYLAN» метрологічного класу «С», у порівнянні з вартістю лічильника холодної води класу «В» з одним і тим самим діаметром Ду 15 в загальнодоступній мережі [інформація, доступ до якої обмежено] при акційній ціні є вищою на 903,00 гривень (а без акційної ціни на 1471,00 гривень).
- (107) Вартість лічильника холодної води Arator JS 1,6 Ду 15 Smart класу «С», у порівнянні з вартістю лічильника холодної води класу «В» з одним і тим самим діаметром Ду 15 є вищою на 1000,00 гривень.
- (108) Наведене свідчить, що вартість лічильників холодної води метрологічного класу «С», лічильників холодної води «Мокрохід» класу «С» суттєво різняться від вартості лічильників холодної води класів «А» та «В».
- (109) Таким чином, споживач, який приєднується до систем централізованого водопостачання та водовідведення, несе додаткові фінансові витрати на придбання приладу обліку води, які зумовлені вимогами Підприємства та не передбачені чинним законодавством.
- (110) Враховуючи вищенаведене, чинними нормативно-правовими актами у сфері метрології та метрологічної діяльності не передбачено обмежень класу точності для засобів вимірювальної техніки, що встановлюються споживачами. Тобто, для обліку обсягу споживання послуги з централізованого водопостачання споживачами можуть встановлюватись будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.
- (111) Крім того, вимоги КП «Нововолинськводоканал» НМР щодо встановлення лічильників холодної води «Мокрохідний» класу «С» можуть ущемлювати інтереси суб'єктів господарювання- виробників та/або продавців лічильників води інших метрологічних класів, зокрема «А» та «В», які занесені до Державного реєстру та використовуються в Україні, оскільки останні можуть втратити потенційних покупців своєї продукції.
- (112) Окрім цього, у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в розділі приєднання до мереж водовідведення КП «Нововолинськводоканал» НМР встановлює Замовникам (споживачам) вимоги, а саме: побудувати міні каналізаційно - насосну станцію (далі – КНС) з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном.
- (113) Додатком 2 до Правил користування затверджено Технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (114) У затверджених Технічних умовах передбачено, що технічні умови складаються з таких розділів: основні відомості, в яких відображається інформація про замовника; умови водопостачання, в яких зазначено потребу у воді, нормативні вимоги, місце приєднання до водопровідної мережі, тощо; умови водовідведення в яких

відображаються санітарно-технічні показники стічних вод, вжиття організаційно-технічних заходів, місце приєднання випуску системи централізованого водовідведення, особливі умови.

- (115) У пункті 5 розділу умови водовідведення Технічних умов, затверджених Правилами користування передбачено Особливі умови, а саме: *«(необхідність обладнання випуску решіткою, усереднювачами, вимірювачами витрат стоків, пробовідбірниками єдиного або роздільного випусків промислових, зливових і побутових стоків, локальних очисних споруд промислових стоків на території підприємства, обладнання контрольних колодязів)»*.
- (116) Враховуючи наведене, встановлення КП «Нововолинськводоканал» НМР у технічних умовах при приєднанні до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в розділі приєднання до систем централізованого водовідведення протиправних умов, а саме: побудови міні КНС з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном, які не передбачені чинним законодавством України можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів в частині понесення необґрунтованих витрат.
- (117) Листом від 08.07.2024 №1478/01-01470 (вх. №63-01/1587 від 09.07.2024) Підприємство надало копії технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, виданих у червні-липні 2024 року. У зазначених технічних умовах КП «Нововолинськводоканал» НМР окремим споживачам установлює обов'язкову умову щодо встановлення лічильника обліку води «Мокрохідний» метрологічного класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів, а саме:
- Технічні умови від 07.07.2024 №1412/01-01, у пункті 7 розділу «Умови водопостачання» передбачено на водопровідному вводі комерційний облік обладнати «Лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликками та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С»;
  - Технічні умови від 25.06.2024 №1355/01-01, у пункті 7 розділу «Умови водопостачання» передбачено на водопровідному вводі комерційний облік обладнати «Лічильником холодної води мокрохідний з захищеними роликками та імпульсним датчиком для дистанційного зняття показників, ДУ 15, метрологічного класу точності «С».
- (118) Отже, враховуючи викладене, КП «Нововолинськводоканал» НМР станом на дату прийняття рішення у справі № 63/7-02-55-2024 не припинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції в частині встановлення споживачам умови щодо встановлення лічильника обліку води «Мокрохідний» метрологічного класу точності «С». Разом з тим, у наданих технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у розділі «Умови водовідведення» відсутні умови споживачам щодо побудови міні КНС з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном.
- (119) КП «Нововолинськводоканал» НМР, використовуючи свою монопольну владу на зазначеному ринку, у період з 01.01.2022 року по 31.07.2024 року у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення встановлює обов'язкові умови, а саме: встановлення лічильника обліку води «Мокрохідний» метрологічного класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів та побудови міні

КНС з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном, які не передбачені чинним законодавством у сфері водопостачання та водовідведення, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

- (120) Такі дії КП «Нововолинськводоканал» НМР були б неможливими за умов існування конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах міста Нововолинська та населених пунктах приєднаних до Нововолинської територіальної громади (сел. Благодатне, с. Грибовиця, с. Гряди, с. Кропивщина, с. Низкиничі, с. Тишковичі, с. Хренів) Волинської області, де розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, які знаходяться у його власності, користуванні (оренді, обслуговуванні), адже у такому випадку споживачі могли б відмовитися від послуг Підприємства, яке встановлює такі умови реалізації товару, наслідком яких є відсутність права вибору лічильника обліку води, вимоги побудови міні КНС та можуть понести необґрунтовані витрати при приєднанні до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що може ущемлювати їх інтереси та обрати іншого надавача таких послуг.
- (121) За умов існування значної конкуренції між учасниками зазначеного ринку відбулося б змагання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, що є змістом поняття конкуренції згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а Підприємство, щоб утримати споживача, унікало б створення умов, що можуть призвести до втрати споживача без достатніх на те підстав. В даному випадку конкуренція на зазначеному ринку відсутня, у споживачів відсутні альтернативні джерела придбання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, тому, КП «Нововолинськводоканал» НМР має можливість зловживати своїм становищем шляхом встановлення умови реалізації вказаної послуги.
- (122) Таким чином, включення КП «Нововолинськводоканал» НМР до технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення умови обов'язку Замовника (споживача) здійснити встановлення лічильника обліку води «Мокрохідний», класу точності «С» з можливістю підключення до систем дистанційного зняття показів та побудови міні КНС з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (123) В свою чергу, за наявності значної конкуренції на ринку, споживач міг би обрати для себе іншого виконавця послуг, який дотримується вимог чинного законодавства та не допускає ущемлення його законних інтересів.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (121) КП «Нововолинськводоканал» НМР на подання від 19.08.2024 № 63-03/195-П з попередніми висновками у справі № 63/7-02-55-2024 заперечень або спростувань не надало.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

- (122) Таким чином, доказами, зібраними у справі № 63/7-02-55-2024, доводиться, що дії КП «Нововолинськводоканал» НМР, які полягали у включенні у технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення лічильника обліку води «Мокрохідний» класу точності «С» та побудови міні каналізаційної насосної станції з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном не передбачені чинним законодавством.
- (122) Згідно з абзацом другим частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (123) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (124) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (125) Отже, дії КП «Нововолинськводоканал» НМР, які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо обладнання водомірного вузла лічильником води «Мокрохідний» класу точності «С» та побудови міні каналізаційної насосної станції з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

8. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (126) Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства, яке передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, на суб'єкта господарювання накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (127) Відповідно до пункту 6 розділу II Порядку визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14.12.2023 №

22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 року за № 123/41468 (далі – Порядок визначення розміру штрафу) встановлені обставини, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу, викладаються службовцями Комітету, його територіальних відділень, які здійснюють збирання та аналіз доказів у справі, в поданні з попередніми висновками, що надсилається засобами поштового зв'язку або в електронній формі засобами інформаційно-комунікаційних систем сторонам та третім особам.

- (128) При визначенні розміру штрафу враховується наступне:
- тривалість вчинення порушення (більше одного року);
  - визнання вчинення порушення під час прийняття рішення у справі;
  - порушення не припинено.
- (129) Згідно з підпунктом 1 пункту 4 розділу IV Порядку визначення розміру штрафу, за вчинення порушень, передбачених пунктами 1, 2 статті 50 Закону (крім порушень, визначених в підпункті 2 цього пункту), базовий розмір штрафу встановлюється в розмірі до 30 відсотків доходу (виручки), пов'язаного з порушенням, з урахуванням ступеня негативного впливу на конкуренцію та/або на інтереси суб'єктів господарювання чи споживачів, що встановлюється в кожному конкретному випадку вчинення порушення з урахуванням обставин справи. При цьому, розмір штрафу може бути збільшений або зменшений, зважаючи на положення пунктів 2-6 розділу V Порядку визначення розміру штрафу.
- (130) Сума коштів отримана КП «Нововолинськводоканал» НМР (лист від 28.08.2024 №1712/01-01, вх. №63-01/1986 від 29.08.2024) за послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення за період 2022 року – липень 2024 року склала [інформація, доступ до якої обмежено]грн, зокрема:
- 2022 рік – [інформація, доступ до якої обмежено] грн;
  - 2023 рік – [інформація, доступ до якої обмежено] грн;
  - січень-липень 2024 року – [інформація, доступ до якої обмежено] грн.
- (131) Відповідно до копії форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» чистий дохід КП «Нововолинськводоканал» НМР від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2023 рік становив [інформація, доступ до якої обмежено] тис. грн.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, зі змінами та пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі

змiнами), адмiнiстративна колегiя Захiдного мiжобласного територiального вiддiлення Антимонопольного комiтету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено], юридична адреса: [інформація, доступ до якої обмежено]) у період з 01.01.2022 року по 31.07.2024 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах міста Нововолинськ та населених пунктів приєднаних до Нововолинської територіальної громади (сел. Благодатне, с. Грибовиця, с. Гряди, с. Кропивщина, с. Низкиничі, с. Тишковичі, с. Хренів) Волинської області, де розташовані водопровідно-каналізаційні мережі, які знаходяться у власності, користуванні (оренді, обслуговуванні) Підприємства із часткою 100%.
2. Визнати дії комунального підприємства «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено], юридична адреса: [інформація, доступ до якої обмежено]), які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання до мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення умови обов'язку Замовника (споживача) здійснити встановлення лічильника обліку води «Мокрохідний» з визначеним класом точності «С» та побудови міні каналізаційної насосної станції з відповідним насосним обладнанням та зворотнім клапаном, що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини рішення, накладати на комунальне підприємство «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено], юридична адреса: [інформація, доступ до якої обмежено]) штраф у розмірі 24 500, 00 (двадцять чотири тисячі п'ятсот) гривень.
4. Зобов'язати комунальне підприємство «Нововолинськводоканал» Нововолинської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи [інформація, доступ до якої обмежено], юридична адреса: [інформація, доступ до якої обмежено]) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 2 резолютивної частини рішення.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ